

... už gyvatės geluonį skaudesnis
vaikų nedėkingumas.*

WILLIAM SHAKESPEARE

Kerštaujantis žmogus neleidžia
užsitraukti savo žaizdoms.

FRANCIS BACON

* Vertė A. Danielius.

JAM MIRTINAI ĮGRISO JOS ZIRZIMAS.

Ji bambėdavo ir skųsdavosi, bambėdavo ir skųsdavosi, vis zyzdavo, zyzdavo, zyzdavo kaskart, kai pražiodavo sumautą burną.

Jis mielai būtų ją užkimšęs.

Džeraldui Rainholdui sėdint prie virtuvės stalo, nuo motinos plūdo nenutrūkstamas kritikos bei reikalavimų srautas, kuris virš jo vilnijo it išbrinkę tamsūs debesys.

Tas pats per tą patį kiekvieną prakeiktą dieną. Tarsi jis kaltas, kad prarado idiotišką, neperspektyvų darbą. Kad mergina, dar viena nesusičiaupianti kalė, jį išspyrė iš namų, todėl teko persikelti pas nuolat inkščiančius pliurpalius tėvus. Kad Las Vegase prakišo kelis tūkstančius, o kreditinėje kortelėje liko šiokia tokia skola.

Jėzau! Tik jis dėl visko kaltas, kaltas, kaltas! Senoji šliundra nė akimirką nesiliovė jo rėmusi prie sienos.

Argi jis nepaaiškino, kad nebūtų atsisveikinęs su darboviete, jeigu šunsnukis viršininkas nebūtų jo atleidęs? Na, taip, kelias nenumatytas išeigines pasiėmė, bet argi kiti taip nesielgdavo? Porą sykių pavėlavo, bet kam to nepasitaikydavo?

Nebent darboholikams surobotėjusiems pusgalviams, kaip jo tėvas.

Viešpatie, kokį skandalą motina sukėlė! Tiesą sakant, jis ne kentė darbo ir šio ėmėsi tik nusileidęs erzinantiems Lorės įkalbinėjimams, bet vis tiek liko kaltas.

Dėl Dievo meilės, jam, dvidešimt šešerių metų vyrui, priklaus-

sė, po velnių, griebtis įdomesnės veiklos, o ne vežioti klientams gatavus patiekalus ir teužkalti smulkmę.

Lorė išvijo jį iš namų vien todėl, kad jis laikinai tapo bedarbiu, ir paklaiko iš pykčio, nes kelionėje su bičiuliais jis išleido keletą žalių?

Džeris sugebėtų verstis kur kas geriau nei plačiašiknė Lorė Nučijo — taip ir nutiks. Toji kalė grasino iškviešti farus vien dėl poros antausių. Nors buvo užsitarnavusi rimtesnės pylos nei vienas kitas švelnus plekštelėjimas. Po šimts, gaila, kad negavo, ko nusipelnė.

Jis nusipelnė daugiau negu kambario tėvų bute ir neslopstančių motinos priekaištų.

— Džeri, ar tu manęs klausaisi? — Barbara Rainhold įrėmė kumščius sau į šonus.

Džeraldas atsiplėšė nuo kišeninio kompiuterio, kuriuo žaisdamas *bandė* atsipalaiduoti. Sudžiūvusią, plokščiakrūtę, visažinę motiną apdovanojo svilinančiu žvilgsniu.

— Kaip galėčiau tavęs negirdėti, jei tu niekada neprikandi dantų?

— Va, kaip su manimi kalbi? Va, kaip mums rodai dėkingumą už pastogę ir maistą? — Ji kilstelėjo lėkštę su duonos rieke ir netikro kalakuto griežinėliu. — Aš stoviu čia, gaminu tau sumuštinį, nes vidurdienį pagaliau teikeisi išsiropšti iš lovos, ir tu draskai man akis? Nenuostabu, kad Lorė tavimi atsikratė. Pasakysiu tau vieną dalyką, ponuli — nemokamus patogumus verčiau užmiršk. Prabėgo beveik mėnuo, o tu nė piršto nepakrutinai ieškodamas darbo.

Nustok putotis, antraip tave užčiaupsiu, pagalvojo jis, bet garsiai to nepasakė. Norėjo sumuštinio.

— Tu neatsakingas, tvirtino tavo tėvas, bet aš prieštaravau: Karlai, jis yra mūsų sūnus, todėl privalome jam pagelbėti. Norėčiau žinoti, kada pats sau padėsi.

— Juk sakiau, darbą gausiu. Turiu įvairių galimybių. Dabar jas apmąstau.

— Tavo galimybės. — Ji purkštelėjo ir vėl ėmė ruošti sumuštinį. — Šiomet dirbai keturiose vietose. Apie kokius dar variantus galvoji pusdienį tūnodamas namuose? Atsikėlęs iš lovos nė nepasikeitei nutrintų marškinėlių. Pameni, minėjau, kad krautuvėlėje ieškomas salės darbuotojas, bet argi tu ten nuvykai?

— Aš nesu prakeiktas salės darbuotojas. — Jis vertas *geresnio* užsiėmimo. Nes iš kitų išsiskyrė kaip asmenybė. Tai yra *išsiskirtų*, jeigu aplinkiniai bent iš dalies nusiramintų ir nuo jo atstotų. — Nekvaršink man galvos.

— Galbūt ją kvaršiname per menkai. — Ant kalakutienos motina uždėjo ryškiai oranžinio sūrio griežinį ir prabilo į sveiką protą apeliuojančiu švelniu tonu, kurio jis neapkentė: — Mudu su tėvu taupėme koledžo studijoms, bet tu susikirtai per egzaminus. Aiškinai mums, kaip trokšti mokytis, kad gebėtum kurti savo dievinamus kompiuterinius žaidimus, ir mes tave parėmėme, davėme pinigų. Kai nieko neišdegė, tėtis rado tau darbą savo biure. Džeri, jis tave palaikė, o tu dykinėjai ir įžūliai atsikalbinėjai, kol galiausiai buvai atleistas.

Ji pakėlė nuo trinkos peilį, idant perpjautų sumuštinį.

— Vėliau susipažinai su Lore, tikra meilute, protinga ir darbščia mergina iš puikios šeimos. Jūsų atžvilgiu puoselėjome tokias dides viltis. Restorane, kuriame dirba, ji tau išrūpino indų nurinkėjo pareigas ir nepaliko tavęs, kai netekai šito darbo. Kai paskelbei, kad įsigijęs padorų dviratį taptum kurjeriu, paskolinom tau reikiamą sumą, bet pedalų neišmynei nė dviejų mėnesių. Skolos mums nesugražinai. Ir vėl sėdi dykas.

— Užteks man prikaišioti praeitį ir elgtis, lyg dėl visko būčiau kaltas vien tik aš.

— Praeitis kartojasi, Džeri, ir tavo situacija tiktai blogėja. — Barbara Rainhold sučiaupė lūpas ir į lėkštę įbėrė jo mėgstamų „Svogūnų žiedų“ traškučių. — Ir vėl likai be darbo, neišgali gyventi nuosavame būste. Pasiėmei nuompinigių ir Lorės sukauptus arbatpini-

gius, drauge su Deivu ir niekam tikusiu Džo išvažiavai į Las Vegasą. Atgal parsigavai tuščiomis kišenėmis.

— Po velnių, tai netiesa. — Jis pašoko. — Pinigai priklausė man, aš turėjau teisę atsipūsti ir pasismaginti su bičiuliais.

Motinos akys sužvilgo — ne nuo ašarų ar pykčio, bet iš nusivylimo. Vaizdas jam pakurstė norą smogti, smogti, smogti, kad blizgesys išblėstų.

— Ne, anot Lorės, tu pasisavinai nuomai skirtus dolerius ir jos sutaupytus arbatpinigius.

— Tikėsi ja, o ne manimi?

Atsidusdama ji sulankstė servetėlę į trikampį, taip darydavo, kai sūnus buvo berniukas. Motinos tonas liudijo apie įskaudintą širdį, bet Džerio ausis tepasiekė kaltinimai.

— Tu meluoji, naudojiesi žmonėmis, ir man neramu, kad mes per ilgai nuolaidžiavome. Vis suteikiame tau progas, o tu jas nuolat paleidi vėjais. Tam tikra prasme veikiausiai patys esamealti, ir, ko gero, būtent dėl šios priežasties, vienos iš daugelio, manai galys va taip su manimi kalbėti.

Ji padėjo lėkštę ant stalo, į stiklinę pripylė jam patinkančio kavos skonio gėrimo.

— Mudu su tėvu tikėjomės, kad šiandien susirasi darbą ar bent jau eisi jo ieškoti, nepagailėsi tam jėgų. Mes aptarėme tavo padėtį — vakar, kai vėl išlėkei su draugais. Kai be leidimo prigriebei penkiasdešimt dolerių iš neliečiamos grynųjų atsargos.

— Susimildama! — jis pasistengė nutaisyti priblokšto ir įsižeidusio žmogaus miną. — Aš nieko iš tavęs neėmiau. Sakai, pradėjau vogti? Mama!

— Tai nebūtų pirmas kartas. — Balsui virptelėjus, ji kietai suspaudė lūpas ir po sekundės prakalbo nesyk girdėtu, atšiauriu ir pabrėžtinai dalykišku tonu, kuris ragino jį liautis skiedus: — Pasitarę nusprendėme, kad mums metas užimti atitinkamas pozicijas. Ketiname drauge su tavimi pašnekėti, kai tėvas grįš namo, bet mudvie-

jų sprendimą atskleisiu dabar ir suteiksiu tau papildomų valandų. Džeri, darbą privalai rasti iki kito mėnesio, iki gruodžio pirmos, antraip čia neliksi.

— Aš nespėsiu.

— Džeri, mes laukėme mėnesį, o tu vakarais kažkur linksmindavaisi ir miegodavai iki vidurdienio. Nė nebändei ieškotis jokios veiklos. Esi suaugęs, bet elgiesi kaip berniukas, kaip išpaikintas ir nedėkingas vaikas. Jei nori daugiau laiko, jei nori, kad tave remtume, užkąsk, atsistok ir eik ieškotis užsiėmimo. Nuvyk į parduotuvę, įsidarbink salės darbuotoju, tuomet, jeigu matysime tavo pastangas, galėsi toliau gyventi su mumis.

— Tu nesupranti. — Jis prisivertė išspausti ašaras, kurios tokiais atvejais dažniausiai neapvildavo. — Lorė mane metė. Dėl jos ėjau iš proto, o ji mane paliko dėl kito vyruko.

— Kokio vyruko?

— Kas jis toks, velniai rautų, neįsivaizduoju. Mama, Lorė man sudaužė širdį. Aš nepajėgsiu taip greitai atsigausti.

— Sakei, ji tavimi nusikratė, nes praradai darbą.

— Aha, iš dalies. Tas šunsnukis iš „Americana“ užkandinęs nuo pat pirmos dienos kreivai į mane žiūrėjo. Bet Lorė manęs nepalaikė, o išspyrė, nes nebegalėjau nieko jai nupirkti. Ir paskui ėmė pūsti tau į akis miglą, siekdama motiną nuteikti prieš sūnų.

— Valgyk, — pailsusiu balsu tarė Barbara. — Tada nusiprausk, apsirenk ir drožk į parduotuvę. Jeigu paklausysi, suteiksime tau daugiau laiko.

— O jei ne? Pro duris išmesite į gatvę, lyg būčiau jums svetimas? Jūs, mano tėvai?

— Mums nemalonu, bet taip darome tavo paties labui. Metas išmokti elgtis kaip pridera.

Džeris įsispoksojo į ją, mintyse regėdamas, kaip tėvai prieš jį rezga sąmokslą.

— Gal ir tavo tiesa.